

Meidän koulun Super-Marjo

TEKSTI: Krista Korpela-Kosonen, KUVAT: Juha Tuomi

PRO-gaalassa viime keväänä tuplasti palkittu ruokapalveluvastaava Marjo Niskanen on Kallion lukion Super-Marjo ja monille opiskelijoille syy, jonka vuoksi kouluruokailuun ja kouluun on kiva tulla.

Sitä keväistä iltaa helsinkiläisen Kallion lukion ruokapalveluvastaava **Marjo Niskanen** tuskin unohtaa koskaan. Torstaina 21. huhtikuuta Niskasesta tuli vuosittaisessa ravintola- ja keittiöalan ammattilaisten PRO-gaalassa kaksinkertainen voittaja. Hänet palkittiin sekä parhaana ammattikeittiön työntekijänä että lehdistöpalkinnon voittajana.

”En osannut odottaa sellaista menestystä. Jo ehdokkuus oli suuri kunnia. Oli ihan käsittämätön juttu, että voitin oman sarjani, enkä villeimmissä haaveissani voinut kuvitella, että vielä lehdistöpalkintokin tulisi minulle. Hetki oli ihan uskomaton”, Niskanen kuvailee.

Kallion lukion opiskelijat sen sijaan uskoivat pidetyn keittiöammattilaisensa menetykseen vuorenvarmasti. Gaalan lähestyessä he kannustivat Niskasta, että tämä kävisi hakemassa ”pojan” eli palkintopokaalin kotiin. PRO-kilpailuun kertyi lukion nykyisiltä ja entisiltä oppilailta, heidän vanhemmiltaan sekä koulun henkilökunnalta lähes 300 kiitosta ja kehua, miksi juuri Marjo Niskanen tulisi palkita oman sarjansa voittajana.

Kun Niskanen palasi kouluun gaalaa seuraavana maanantaina, opettajat tulivat onnittelemaan kukkakimpun kanssa samalla, kun opiskelijat taputtivat ja hurrasivat. Hän liikuttuu edelleen muistellessaan lämmintä vastaanottoa.

”Heidän ansiotaan nämä palkinnot ovat, sillä heidän vuokseen minä täällä päivisin aherran. He ovat minun asiakkaitani.”

Pihtiputaalta keittiöammattilaiseksi

Marjo Niskanen on Pihtiputaalla varttunut maatalon tyttö, joka päätti peruskoulun jälkeen suunnata opiskelemaan hotelli-, ravintola- ja suurtilousalan perustutkintoa. Toisena opintovuonna löytyi harjoittelupaikka kotipitäjästä eräästä tienvarsiravintolasta.

”Opintojen jälkeen jatkoin siellä opispöytämuksella ja sain vielä tarjoilijan paperit. Olin siellä kaikkiaan pari vuotta töissä. Sen jälkeen muutin Pihlputaalta Vantaalle poikaystävän perässä.”

Ensimmäinen työpaikka pääkaupunkiseudulla löytyi Töölön palvelutalosta, jonne haettiin kolmeksi kuukaudeksi keittiöapulaisen sijaista. ”Se pesti venahtikin kahdeksanvuotiseksi”, Niskanen naurahtaa.

Kun Töölön palvelutalossa alkoi remontti, oli aika etsiä uusia työpaikka. Marjo Niskanen haki ja pääsi Palvelukeskus Helsingin työntekijäksi Kallion lukion keittiöön. Hän muistaa mietineensä, olisiko työ kuumennuskeittiössä liian helppoa, mutta mielikuva osoittautui nopeasti vääräksi. Työtä ja tekemistä on riittänyt kahden ammattilaisen keittiötiimissä. Nyt Niskanen on viihtynyt Kallion lukiossa jo 12 vuotta.

”Olen tykännyt olla täällä. Paikka tuntui heti omalta”, Niskanen sanoo.

Koko koulun maaginen Marjo

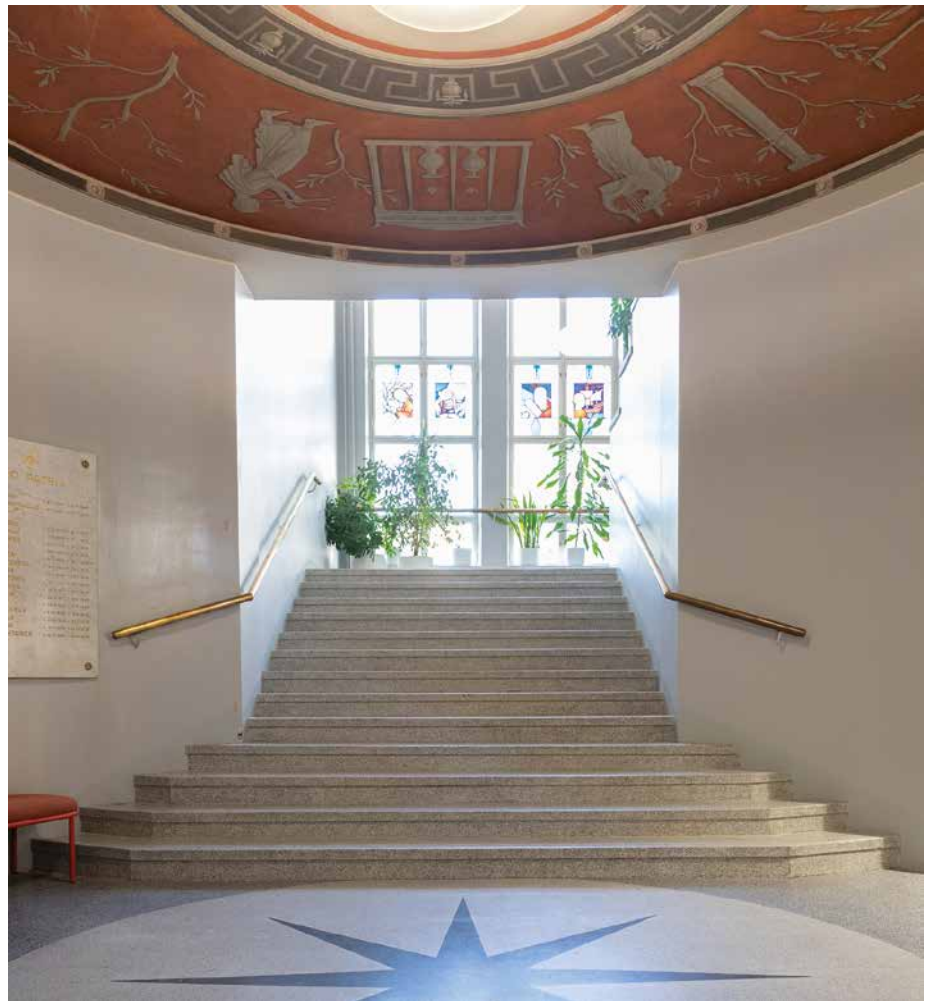
Kahdessatoista vuodessa Marjo Niskasesta on tullut niin pidetty osa Kallion lukion arkea, että moni opiskelija palaa moikkaamaan häntä vielä lukio-opintojen päättymisen jälkeenkin. Hän on koko koulun Super-Marjo ja monille opiskelijoille syy, jonka vuoksi kouluruokailuun ja ylipäättään kouluun on kiva tulla. ”Sinä teit minun Kallioni” on kirjoitettu ylioppilaskuvaan, jonka Niskanen sai koulun opiskelijalta viime vuonna.

”Hänessä on jotain maagista”, luonnehti myös PRO-gaalan lehdistöraati palkintoperusteluissaan. On aivan pakko kysyä, mikä mahtaa olla Marjo Niskasien suosion salaisuus?

”Ehkä se, että olen täällä puhelias ja nauravainen oma itseni. Oppilaiden kanssa vitsailemme ja nauramme paljon, mutta joukossa on myös hiljaisia ja yksinäisiä oloisia oppilaita. Pyrin ottamaan heihinkin kontaktia ja käyn juttelemassa. Haluan, että opiskelijoilla on tunne, että minulle voi tulla turvallisesti puhumaan mistä tahansa asiasta.”

Kouluravintolan odotettu asiakas

Marjo Niskasella on aina aikaa pysähtyä juttelemaan opiskelijoiden kanssa. Hänelle on työssä tärkeää tunne, että hän saa olla osa opiskelijoiden arkea. Kouluravintolaan tullaan syömään, mutta myös rentoutumaan ja keräämään voimia pitkän koulupäivän aikana.

”Opiskelijat ovat kaikista tärkeintä työssäni. Saan kuulua heidän arkeensa ja siinä sivussa autan heitä jaksamaan opiskeluissa.”

Marjo Niskanen sai PRO-gaalan lehdistöraadilta erityistä kiitosta siitä, että hän on tuonut palveluasenteen kouluruokailuun – paikkaan, jossa sitä ei aina

pidetä välttämättömänä. Niskaselle itselleen asiakaspalveluhenkisyys on yksi hänen työnsä kantava perusta.

”Opiskelijat ovat yhtä lailla asiakkaita kuin illallisravintolan asiakkaat. Heitä pitää kohdella samalla arvolla. Olemme täällä heitä varten, jotta he asiakkaina pääsevät nauttimaan kou-

lulounaasta. Riippuu ihan meistä, tuleeko asiakas myös seuraavana päivänä yhtä innoissaan syömään kouluruokaa. Haluan ylläpitää ruokailussa sellaista vuorovaikutusta ja tunnelmaa, että opiskelijat tuntevat olevansa sinne odotettuja.”

”Opiskelijat ovat yhtä lailla asiakkaita kuin illallisravintolan asiakkaat.”

Kasvisruoka maistuu Kalliossa

Kallion lukio on ilmaisutaidon lukio, jonne hakeutuu opiskelijoita kaikkialta Suomesta. Opiskelijoita on tällä hetkellä lähes 600, opettajia ja muuta henkilökuntaa noin 40–50.

Koulu tarjoaa opiskelijoille aamupuuroa, ja lounasta syödään kello 11–12. Muina aikoina kouluravintolassa on myynnissä kahvia, teetä, täytettyjä sämpylöitä ja patonkeja sekä muita pikku välipaloja.

Niskasen mukaan lukion ensimmäisen vuoden opiskelijoista saattaa vielä huomata, ettei kouluruokailu välttämättä ole kovin suosittu juttu. Viimeistään opintovuosien karttuessa maksutonta koululounasta herätään kuitenkin arvostamaan, sillä moni Kallion lukion opiskelijoista asuu jo itsenäisesti omassa kodissaan.

Kallion lukiossa on jo pitkään syötty runsaasti kasvisruokaa. Viime vuosina sen suosio on entisestään kasvanut. Kallion opiskelijoiden erityisiä suosikkejä ovat muun muassa pinaattiletut,

soijabolognesepizza ja kalapuikkoja muistuttavat vegepuikot.

”Meillä kasvisruoka on ykkösrुoka. Vain kalapuikot, kirjolohikeitto ja jauhelihakastike kirivät suosiossa ohi, niitä syödään enemmän kuin päivän kasvisruokaa”, Niskanen kertoo.

Kun Marjo Niskanen aloitti työt Kallion lukiossa 12 vuotta sitten, koulussa oli vain yksi vegaani. Nyt heitä on vuosittain 40–50. Kahdessatoista vuodessa Niskanen on havainnut myös maidon suosion romahduksen.

”Meillä kasvisruoka on ykkösrुoka. Vain kalapuikot, kirjolohikeitto ja jauhelihakastike kirivät suosiossa ohi.”

”Kun tulin tänne, meille tuli viikossa noin sata litraa maitoa. Nyt 20–30 litraa riittää viikoksi. Kauramaitoa meillä on, mutta senkin menekki on pientä. Suurin osa opiskelijoista juo vettä.”

Kalliossa myös seuraavat 12 vuotta

Tulevien 12 vuoden varalle Marjo Niskasella on yksi varma suunnitelma: hän aikoo jatkaa työtään Kallion lukiossa. Vuosien varrella olisi ollut mahdollisuus hakeutua esimerkiksi palveluohjaajan tehtäviin, mutta Niskanen ei ole halunnut lähteä Kalliosta.

”En lähde ennen kuin on pakko. Tykkään niin näiden opiskelijoiden keskellä olemisesta. Näen, kuinka he tässä 3–4 vuoden aikana kasvavat ja lähtevät jatko-opintoihin. Saan ylpeänä seurata heidän matkaansa.”

Vapaa-ajallaan Marjo Niskanen viihtyy miehensä ja koiransa kanssa kotonaan Tuusulanjärven rannalla. Hän tunnustaa olevansa intohimoinen marjastaja, joka tykkää myös kukkapenkien parissa touhuamisesta.

”Ruokaa saa päivän aikana käsitellä töissä niin paljon, että kotona yritän päästä aika helpolla. Emme valmis ta ruokaa kovin pitkän kaavan kautta. Leipoa tykkään, sillä minulla on keliakia. Gluteenittomat riisipiirakat ovat bravuurini.”